

8035
Glasilo za kamniški okraj. - Izdaja konzorcij (Fr. Kokalj). - Urejuje dr. J. Gracar, Groblje - Tiska Misijonska tiskarna (za tiskarno A. Trontelj). - Izhaja dvakrat na mesec. - Posamezna številka stane 50 par. - Letna naročnina 12.- din. Cena inseratov po dogovoru.

Molimo za mir!

Komaj dvajset let je minulo, odkar se je končala svetovna morija, v kateri je izkrvavelo na milijone ljudi, v kateri je na milijone ljudi izgubilo svoje zdravje in zdrave ude, v kateri je na milijone staršev izgubilo svoje sinove, na milijone žen svoje može, na milijone otrok svoje očete. A glejte, komaj je zemlja popila prelito kri, komaj se je trpinčeni človeški rod oddahnil od vojnega gorja, že grozi Evropi nova svetovna vojna, ki bo po svoji okrutnosti in brezobzirnosti še stokrat hujša od prejšnje.

Nesrečna Evropa se je zopet razdelila v dva sovražna si tabora, ki se hočeta znova pomeriti z orožjem. Sicer vsi zatrjujejo, da hočejo mir, toda prav te dni je napetost narasla do take mere, da utegne vsak trenutek izbruhniti vojna.

Mnogi razsodni možje so v teh dneh povzdignili svoj glas in rotili državnike in narode, da naj ne nasedejo hujskačem, ki hočejo iz vojne svojega dobička, mir je namreč največja dobrina in tudi najtežavnejše zadeve se dajo urediti na miren način.

Najbolj ganljiv poziv, naj krščanski narodi ohranijo mir, je imel sv. oče Pij XI. v četrtek, 29. septembra, prav na dan, ko so se sestali v Münchenu predsedniki angleške, francoske in italijanske vlade s Hitlerjem. Sv. oče je govoril s skoro jokajočim glasom sledeče besede:

Ko milijoni in milijoni živijo v veliki napetosti in strahu spričo nevarnosti, da ne bi izbruhnila vojna s svojim nepopisnim razdejanjem in uničenjem, čutimo tudi mi v svojem očetovskem srcu hude skrbi in stisko vseh svojih otrok.

Zato pozivamo vse škofove, duhovščino, redovnike in lajike, naj se združijo z nami v goreči molitvi za ohranitev miru v pravici in ljubezni.

K tej moči skupne in neomahljive molitve naj se zateče vse verno ljudstvo in vsi narodi, naj bi v tem trenutku Bog podprl vse vladarje držav in krmarje njihove usode, da okrepi njihova miroljubna čustva in namene, da bi jim vdihnil besede miru in vodil njihovo mišljenje in dejanje tako, da bi se zagotovil mir in postavil na trdno podlago pravice in evangeljskega nauka.

Hvaležni za molitve vernikov, ki so se opravljale in se še opravljajo po vsem svetu za naše življenje in zdravje, ki nam ga je Bog dal in obnovil, smo ga vsak čas pripravljene žrtvovati za mir in blagor sveta. Naj Bog razpolaga z nami, ka-

Tužni vtisi iz Korotana

340 nas je vstopilo na »gorenjca«, da obiščemo slovensko svetnico sv. Hemo gori na Koroškem. Vodstvo je za vse poskrbelo, ti le sedeš in gremo. V Področji nas pozdravljajo kljukasti križi, sicer ne doživljamo običajnih sitnosti na mejah držav, vendar čakanja ni ne konca ne kraja. V Celovcu sicer vse hladno, le škof dr. A. Rohrer, jugoslovanski konzul dr. N. Ivanovič in kor. Prosveta prijazno pozdravljajo in sprejemajo. Tam pred koldvorom plega kot Matjaževa vojska Hitlerjugend (Kraft durch Freude) s povešenimi črnimi zastavami, nekaj mladičev malomarno zbija po cilindrastih, s črnimi plameni obrobljenih bobnih, eden ali dva se poskušata na trompeti, mi pa hitimo mimo njih na tramvajih in naša pesem »Lepa si, roža Marija« se v čudovitem kontrastu meša s bojno pesmijo mladine, ki jo teži vojaška tornistra po domu in otroški prostosti.

Vrbsko jezero! Naši pesmi prisluskuješ z našega parnika, ki plove na Otok, in se ti zdi, da je to pesem s tvojih bregov. Gledam v dolžino jezera kot bi bilo brez konca in v duši se oglašam pesem: Buči, buči... Na otoku najdemo veliko družbo fantov in deklet, v najraznovrstnejših narodnih nošah Korotana. Nemško govore in se filmajo. Pa vemo, zakaj... Tam eden kaže na nas, da smo aus Laibach in se huđuje nad neko propagando. Saj poznamo zgodbo o ovci in volku.

Proti večeru hitimo po Gosposvetskem polju, pozdravljamo Gospo sveto, katero nameravamo drugi dan obiskati. Tam samuje vojvodski prestol. Čudno nam je pri srcu. Kako samotno je Grobniško polje — tužni Korotan! Že smo v dolini Krke, z višine nas pozdravlja Strassburg, prvi sedež krških škofov. V Celovcu smo zvedeli, da je vojaštvo zasedlo naša prenočišča, da se nočej vrši vaja za nočni zračni napad na Krko. Vsi sprašujemo, zakaj prav

nocoj? Nekaj se dviga v nas kot užaljenost. Nekdo pripoveduje, da baje ne bo dostopa v kripto sv. Heme. — Na postaji Strassburg slišimo klice radovednežev, ki jih je privabila slovenska pesem: Glejte, Kranjci (die Kroner) so prišli.

Na Krki smo iznenadeni. Duhovščina z zastavami nas pričakuje, tudi nekaj ljudstva nas ogleduje. Zapojo veličastni zvonovi in rimska procesija se vije med očrnelimi zidovi starodavne Krke v cerkev, ta veličastni spomenik slovenski svetnici iz za skoro 1000 let.

Kot ne bi mislili na mere, vse ogromno, kot ne bi mislili na stroške, vse razkošno, in vendar tako domače, kot bi že večkrat bili tu. Pesem iz slovenskih litaniij je utihnula, romar išče prenočišča.

Rano jutro kleči slovenski romar pri spovednici in obhajilni mizi, nadpastir Gregorij bere sv. mašo na grobu svetnice, ljudstvo pa poje:

O Marija, moje želje,
kadar spomnim se nate,
sladka radost in veselje,
pride v tožno mi srce.

Pol 8 je ura, mladina ima svojo mašo. Iz kora se glasi molitev in nemška pesem. Imajo tvz. zborna mašo. Vse kratko enostavno, nekako odrezavo. G. vikar označuje oklice in maše, prebere še evangelij. Dečkov ni videti... morda so med onimi s tornistrami tam v Celovcu.

Na prižnico stopi prevzvišeni. Jasno, toplo in preprosto, kot je le njemu dano, riše svetniški obraz sv. Heme, ki je ves naš, ves sodoben, povsem socialen. — Sv. daritev kot znak posebne pozornosti do nas ima celovski škof pomočnik dr. A. Rohrer. Slovenska lepa pesem napolnjuje svetišče. Že je odhod. Na postaji se razlega pesem, zvočna harmonika jo spremlja, prebivalstvo prisluskuje nepoznani pe-

kor hoče, ali naj nam ga vzame ali pa naj še podaljša delovnik svojega skromnega delavca na zemlji.

Potem ko se je sv. oče po tem darovanju samega sebe za mir sveta še spomnil praznika tako milega in obenem tako odločnega mučeniškega vladarja sv. Vavca ter bližajočega se meseca sv. rožnega venca, ki je bil uveden v prav tako važnem in resnem času, kakor je današnji, ko je preblazena Mati božja rešila krščanski kulturni svet najhujšega gorja vojske in splošnega prevrata, je v popolnem zupanju, da se bo tako zgodilo tudi zdaj, podelil vsemu katoliškemu svetu in vsej

veliki človeški družini svoj očetovski blagoslov.

Sicer se je, kot poročajo najnovejša poročila, prav ob istem času, ko je sv. oče govoril te pretresljive besede, štirim predstavnikom evropskih velesil posrečilo na miren način rešiti vprašanje, ki je bilo neposreden vzrok sedanje vojne napetosti in je tako za enkrat vojna nevarnost odstranjena, vendar ne preslišimo glasu našega skupnega očeta, marveč goreče molimo posebno v mesecu sv. rožnega venca, naj izprosi od Boga trajen in pravičen mir nam in vsemu svetu. Ona, ki jo imenujemo Kraljico miru.

smi, čeprav se ni tu prvič glasila. Morda je vmes tudi oni, ki je prejšnji dan govoril o nekem korakanju tja doli in priporočal učenje njegovega jezika za neko nujno prihodnost. — Vlak odhaja, robci mahljajo v pozdrav saj smo si postali že bolj domači. Pa zbogom!

Gospe svete ne smemo pozabiti. Tudi tu nas spremlja v cerkev duhovščina z banderi. Gosposvetki zvon se maje, maje — zabučni v sladki harmoniji svojih bratov. Kako blagglasno zveni beseda slovenska iz ust kanonika g. Peiniga. Tam ob grobu sv. Modesta se gnetemo vsi, molimo za domovino. Še doli na polje k Vojvodskemu prestolu mnogi hite. Ograjen, kot v verige vkovan, tisočletna priča, da je bil rod našega jezika in krvi tu okrog, danes pa

Kamnik nekdanj

(po zapiskih † kan. Ivana Lavrenčiča.)

FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN

Mnogo so že ugibali, kdaj so prišli frančiškani v Kamnik. Valvazor piše, da so pri zidanju mekinjskega samostana pomagali tudi minoritje (frančiškani). Schumi torej sklepa, da so bili že tedaj v Kamniku. Pater Glavinich pa stavi pričetek samostana v l. 1413 (in ne kakor stavi Stiasnij v svoji knjigi »Kamnik« str. 86), neko drugo staro poročilo pa v l. 1462.

Gotovo in zgodovinsko dokazano pa je po ustanovnem pismu v arhivu samostanskem in mestnem, da je v soboto po sv. Marjeti l. 1493 dovolil cesar Friderik, naj se zgradi frančiškanski samostan poleg cerkve sv. Jakoba. Te zgodovinske resnice se oklepa tudi zgodovinar Milkovič v svoji knjigi »Die Kloster in Krain«. Stara samostanska kronika pristavlja, da se je zgradil samostan v l. 1493 do 1497. Meščani so pri zidanju mnogo pomagali. L. 1495 pa je bil samostan toliko dograjen, da so se mogli frančiškani v njem naseliti. Toda v dobi reformacije so postali meščani frančiškanom sovražni, pa tudi katoličani niso bili vneti za nje, ker niso dobro razumeli domačega jezika. Zato so sklenili frančiškanski predstojniki, v provincijalnem zboru v št. Hipolitu, dne 15. maja 1536, da se samostan v Kamniku, »ker morajo bratje mnogo pretrpeti od heretikov in ker so v veliki stiski in pomanjkanju, s kraljevim dovoljenjem opusti«. Cesar Ferdinand je temu pritrtil s pismom z dne 16. nov. 1538, iz katerega je razvidno, da se je število frančiškanov skrčilo na dva: To je bila prva doba frančiškanskega samostana v Kamniku.

Samostansko poslopje je bilo prazno, zato so prosili meščani cesarja Ferdinanda, naj bi dovolil, da se v samostan preseli župnik ter da se uporabljata preostalo poslopje za šolo in špital. Cesar je to dovolil s pismom z dne 11. sept. 1539.

Ko se je posrečilo gorečemu in neutrudljivemu škofu Hrenu luteranstvo v ljubljanski škofiji zatreti, si je prizadeval, da bi s pomočjo dobre svetne duhovščine, pa tudi redovnikov, sv. vero oživel in utrdil. Zato je povabil frančiškane bosanske province, da bi se vnovič naselili v Kamniku. Ko se je provincijal po dveh odposlanih patrih prepričal, da bi moglo v Kamniku 12 frančiškanov živeti, je napisal prošnjo cesarju Ferdinandu II., da dovoli naselitev. Cesar je blagohotno v to privolil s pismom 3. maja 1627 in zaukazal, da se mora iz samostana izseliti

kot da ga ni več. Gori v bregu pa nekdo kosi, ni mu za Gospodov dan, mladič in dekletka bijeta pinkponk ne meneč se, da kopalna krpica ni zadostna obleka za sredi vasi, po cesti se pode vozila vseh vrst, truma deklet razigrano dirka na kolesih mimo, avtobus iz Jugoslavije je švignil po cesti, ob »kamnu« je vozil okrog, izstopil ni nihče, da si ogleda spomenik slovenske prošlosti. Taki smo.

Bili smo zelo veseli, nekdo je nam zavidal, češ da imamo preveč veselja. Toda kljub temu mi je prihajal na misel psalm 136: Kako bomo peli Gospodovo pesem v tuji deželi? In: Ako tebe pozabim, o Jeruzalem, bodi pozabljena moja desnica.

Kamniški romar.

šola in špital, ter si oskrbeti pripravnejših prostorov; župnik se je preselil že prej v župnišče na šutni. Frančiškani so nato prišli v Kamnik in zavzeli vnovič samostan v času od 3. maja 1627 do 28. aprila 1628. Samostan so za silo popravili, a l. 1695-1696 na novo sezidali s pomočjo velikodušnega dobrotnika Jakoba Schell pl. Schellenburg.

Samostanom sovražno dobo cesarja Jožefa II. so kamniški frančiškani srečno prestali; največ so jih ohranili zato, ker so oskrbovali šolo kot učitelji. Šolo so hoteli sem in tja prenesti v samostan, a frančiškani tega niso dopustili; dovolili so pa, da se je šola l. 1806 nastanila v samostanski suknjarnici, kjer so baje že l. 1493 izdelovali sukno za 14 franč samostanov. L. 1804 dne 24. jun. je pogorel samostan. Med grajenjem novega samostana so frančiškani stanovali v gradu Katzenberg (sedanja smodnišnica).

Ves čas do l. 1882 so poučevali oo. frančiškani na deški šoli. Od tega leta naprej pa imajo tu svojo bogoslovnico.

Samostanska cerkev sv. Jakoba je bila podrejena župni na šutni. Za župnikovanja Jurija pl. Hortenfelser pa je bila s pismom cesarjevem l. 1493 podeljena frančiškanom. Prvotno je bila manjša kapela, za katero se ne ve, kdaj je bila sezidana, gotovo pa prej kot samostan. Valvazor piše o njej, da je stala že l. 1474. Posvetili so jo 8. sept. 1492, kot je razvidno iz samostanske kronike. Leta 1676 so sezidali tudi zvonik, v katerega so obesili tri zvonove. Sčasoma je pa cerkev tako trpela, da so jo morali podreti, in l. 1703 je pl. Schellenburg dal sezidati novo. V omenjenem požaru l. 1804 je tudi cerkevno ostrešje pogorelo. Prvi gvardijan se omenja l. 1632 Benedikt Mavrič. Za njim je bilo do l. 1906 prav 100 gvardijanov, če pa upoštevamo, da je bilo 19 gvardijanov ponovno izvoljenih bi dobili številko 81.

Ko boste potrebovali karkoli za Vašo kuhinjo ali gospodinjstvo, za Vaše gospodarstvo ali Vašo novo hišo, se obrnite na trgovino

Jos. SENICA
DOMŽALE

Fr. Govekar:

Zupna cerkev na Homecu

Za novo cerkev so bili odobreni vsi načrti 26. jun. 1896. S popravo so pa začeli župljani že preje, v jeseni l. 1895. Treba je bilo najprej vso visoko kupolo podreti in nanovo sezidati. Težko, nevarno delo! Ves material, opeko, pesek, apno, cement itd. so župljani sami brezplačno zvozili k cerkvi. Tudi zvonik je bilo treba podreti do prvega kordona pod linami. Tako je sedaj zvonik skoro popolnoma nov. Sedaj ima krasno, okusno, vitko, elegantno obliko, zelo visok, lep koren. L. 1931 je bil ves popravljen in prebarvan, l. 1938 pa je bila streha prepleškana z bleščečo aluminijasto barvo.

Po potresu so bile prenovljene tudi orgle (tvrdka brata Zupan); dobile so nov meh, nov igralnik in nov register Vox coelestis, nebeški glas. L. 1931 pa so dobile orgle 55 novih piščali, nov rezoč register Gamba, ki je manjkal. L. 1898 je bila nova spovednica z lepo reliefno podobo dobrega Pastirja. Po potresu so bile postavljene tudi nove klopi. L. 1903 je bil nov misijonski križ v spomin sv. misijona l. 1903 in za odpustke.

L. 1905 so začeli cerkev slikati; in sicer najprej v svetišču. Na stropu je Vnebovzetje in kronanje Marijino. Na stenah na evangelijski strani je Marijino Brezmadežno spočetje, Marijino rojstvo in Marijino darovanje. Na listni strani: Oznanjenje Marijino, rojstvo Jezusovo, obiskovanje Marijino pri teti Elizabeti. Pod vsemi slikami so slovenski napisi, vzeti iz sv. pisma. Zgoraj ob oknih so naslikani 4 evangelisti.

Vse stroške za te slike je pokril večjidel veletržec † Peter Majdič iz Jarš v spomin svoje zlate poroke; zato je njegov patron sv. Peter naslikan zgoraj nad velikim oltarjem: Kristus izročča sv. Petru ključe.

Zgoraj na listni strani nad velikim oltarjem pa je slika sv. Valentina, mašnika, ki ozdravlja božjastnega. Ta slika je pa v spomin † homškega župnika Valetina Bernika, ki je slike oskrbel, kakor kaže napis na evangelijski strani na steni: Slike, Matija Koželj, oskrbel župnik Valentin Bernik Bogu in najsvetejši Devici v višjo slavo.

L. 1905 je bila nova zastava Mar. družbe tudi s pomočjo darov Majdičeve hiše iz Jarš in Marije Lukan iz šmarce. (Zastava služi sedaj za vse 3 Mar. družbe.)

L. 1907 je bil postavljen nov križev pot, izrezljan (reliefen), tudi po dobrotni roki Petra Majdiča.

L. 1908 je došlo novo nebo od karmeličank iz Maribora, l. 1909 pa nov veliki zlati lesteneč sredi cerkve.

Od l. 1912 — 1914 je bila slikana kupola in ladja. Vsa kupola ima osem polj. Glavna slika je rožnivenška Kraljica Marija, spodaj skupina romarjev v narodni noši, na vrhu homški hrib s cerkvijo. Romarji imajo v rokah sv. rožnivenec in z zaupanjem gledajo k Mariji, nebeški Materi. Duhovnik med njimi jih navdušuje za češčenje rožnivenške bratovščine, ki je ustanovljena na Homecu. Na nasprotni strani nad korom je darovanje Jezusa v templju, na vzhodu nad kapelo sv. Trojice so sv. Trije kralji, nad kapelo sv. Janeza Nepomuka na zahodni strani je naslikana sv. Družina, nad njo plava angel z napisom: Moli in delaj! V kapeli sv. Trojice na stropu je naslikan sv. Janez

Razgledišče

Kamnik

Mizarski tečaj. Zaradi spopolnitve mizarjev v njihovi stroki bo v mesecu oktobru v Kamniku tedensko po osem ur tečaj za mizarske mojstre in pomočnike. Namen tečaja je, da se vsi praktično izvežbajo v kalkulaciji del; posebna praktična pridobitev pa bo v izdelavi modernega pohištva. Začetek tečaja bo v soboto, 1. oktobra ob 1 popoldne. Vodil ga bo po odredbi banske uprave priznani tovrstni strokovnjak g. Kregar iz št. Vida nad Ljubljano. Tečaj bo v prostorih kamniške šole. Vsi mizarji vabljeni.

Naši mladi umetniki bodo pod vodstvom ž. usmiljenih sester zopet razvedrili naše meščane in okoličane s krasno 5 dejansko igro »Lurška pastirica«, ki bo prizorjena v proslavo 80 letnice lurških dogodkov. Igra bo v kamniškem domu v nedeljo, 2. oktobra ob 4 popoldne, za šolsko mladino pa v ponedeljek, 3. oktobra.

Precej čehov je pri nas. Dne 28. septembra je odpotovala že druga skupina vojnih obveznikov na Češko, ker je Čehoslovaška zaradi vojne nevarnosti napovedala splošno mobilizacijo in poklicala tudi vse svoje vojne obvezance iz drugih držav.

Št. Vid pri Lukovci

Naša nova zanimivost je, da sta našo cerkev pred kratkim obiskala naša nekdanja dušna pastirja, ki sta še pri življenju. To je najprej g. Kocijančič, ki je bil pri nas od začetka leta 1918 do konca 1920. Odšel je za župnika v Jurklošter, sedaj pa je župnik v Prihovi na Štajerskem. — Drugi gospod je Marješič, ki je vodil duhovnijo od leta 1924 do 1935. Takrat je odšel v pokoj na Štajersko. — Oba gospoda se nista mogla načuditi nad spremembo v naši cerkvi. Imela sta pač pred očmi našo cerkev v prejšnjem žalostnem stanju. Oba sta vsa popravila in obnovila pregledala do podrobnosti in se pohvalno o njih izrazila. Zlasti sta se zanimala za

narasčajoče češčenje naše Marije Pomagaj, katere slike sta z veseljem vzela s seboj za spomin. — Živ je še tretji naš nekdanji dušni pastir g. Koželj, ki je bil pri nas med leti 1923—1924. Tudi njega povabimo, naj nas ob priliki obiše.

Mengeš

Sredi našega trga stoji lep Marijin kip iz bron na kamenitem stebru. Postavili so ga leta 1857 v trajni spomin na proglasitev verske resnice, da je bila Marija brez madeža spočeta. Ta kip je letos na novo krasno pozlačen in v nedeljo, 11. septembra smo imeli popoldne spominsko slovesnost. Pred Marijinim spomenikom se je zbrala skoro vsa župnija. Govor je imel misijonar dr. Gracar iz Grobelj. Poudarjal je posebno, naj mi potomci ohranimo vedno isto vero in ljubezen do Marije, kot so jo imeli naši očetje, ki so postavili ta spomenik. Postavili so ta veličastni spomenik nam v večni opomin, to je tako rekoč njihova duhovna oporoka. Po govoru so bile pete litanije Matere božje in petje Marijinih pesmi. Za zaključek je bil v Društvenem domu predvajan film o lurških dogodkih.

Dob

Krtina ima vsako leto 16. avgusta cerkven shod, pri katerem se romarji priporočajo svetemu Roku za zdravje. Sicer ima naša cerkev sv. Lenarta za patrona, vendar že od davnih časov prihajajo romarji ne le iz dobske fare, ampak tudi iz sosednih, da se ta dan priporočijo sv. Roku. Letos je bilo število romarjev veliko, ker je bilo lepo vreme. Uslišanja na priprošnje sv. Roka privedejo vsako leto novih častilcev.

V Dobu bodo prekrili z novo pločevino cerkveni stolp. Stara streha je trajala nekako 70 let. Zob časa je pa tudi pločevino razjedel, da je postala kot rešeto in ne drži več vode. Treba je bilo misliti na novo streho. Okrajno glavarstvo v Kamniku je že v novembru lani imelo razpravo v Dobu, kako in kdo je dolžan oskrbeti novo streho na zvoniku farne cerkve v Dobu. Z delom se je že začelo.

Krstnik v nebeški slavi. Ta slika je radi abstinentov in družbe treznosti, ki je ustanovljena na Homcu.

Na manjših poljih kupole je na vzhodni strani sv. Stanislav Kostka, ki ga obhaja angel. Na jugovzhodni strani sta naslikana sv. Ciril in Metod, ker je na Homcu ustanovljeno Apostolstvo sv. C. in M. Na nasprotni strani je slika sv. Mohorja in Fortunata, patronov ljubljanske škofije in zavetnikov družbe sv. Mohorja, ki ima na Homcu lepo število udov. Na severozapadni strani je slika sv. Frančiška Asiškega, ko se mu prikaže Kristus in mu vtisne rane. Udje 3. reda imajo v njem zgled, kakšnega mišljenja in življenja morajo biti.

Na koru je slika sv. Cecilije, zaščitnice cerkvenega petja, na drugi strani pa Mati božja z Jezusom v naročju, ki se prikazuje pastirjem, ki so pasli ovce na homškem griču, kakor pripoveduje legenda. Slike Koželjeve.

Od l. 1913 je vpeljana v cerkvi elektrika, ki je bila l. 1932 preurejena zlasti okoli milostne podobe Marijine. Nove so tudi pozlačene spiralne električne svetilke za mašno knjigo.

L. 1931 je bilo novo rožnivo bandero,

ki ga nosijo fantje vsako prvo nedeljo v mesecu pri rožnivoški procesiji okoli znamenja presv. Srca Jezusovega.

L. 1932 je bil nanovo preslikan božji grob, preslikani so bili kipi, prenovljene in deloma nove jaslice, nova velika slika presv. Srca Jezusovega za mesec junij itd. L. 1931 in 1937 je bila vsa cerkev tudi odzunaj popolnoma prenovljena.

Krasna župna cerkev z vitkim stolpom, z visoko kupolo na mičnem Homcu, nekoliko nižje impozantni Društveni dom, nasproti domu kapela S. J., obdana od prijaznega smrekovega gaja, ob vznožju hriba na nekoliko vzvišenem mestu lepo belo farno župnišče, spodaj lična vas Homec, v ospredju velika nova ljudska šola in v ozadju Kamniške planine — kako krasna slika! Vse to, in krasno zvonjenje zlasti pa Homška Marija, ki imajo do Nje veliko zaupanje domačini in okoličani; to so prednosti in odlike, ki delajo božjo pot na Homcu posebno privlačno!

Do slovenske zadnje hiše
homške cerkve gre sloves;
njena prošnja gre še višje,
do visokih gre nebes! —

Letina obeta letos dobro. Drugod se pritožujejo nad sušo, mi bi se prej nad dežjem. Zadnji čas ga je že preveč. Želimo vsaj par tednov sonca, da bomo mogli spraviti otavo in druge pridelke. Sadja razen nekaj jabolk ne bo. Otroci gledajo željno po sadnem drevju, toda zaradi tega sadja ni nič več. Za otroke bo nepovoljna jesen in tudi odrasli bomo pogrešali sadje.

Brdo

Na praznik Marijinega Vnebovzeta so tukajšnje prosvetno društvo, fantovski odsek in dekliški krožek priredili slovesni poslovljni večer gđc. učiteljici Režiki Šorn, ki je odšla na novo službeno mesto v Predoslje pri Kranju.

Kako je bila gđc. Šornova priljubljena, priča število navzočih, saj je prišlo nad 70 članov in članic, da se poslove od svoje voditeljice in tovarišice. Na sestanek so prišli med drugimi tudi preč. g. župnik duh. svetnik Matija Slak, narodni poslanec g. Kersnik s soprogo, predsednik občine in krajevnega šolskega sveta g. Poznič, g. sodnik Zorko s soprogo in odbor prosvetnega društva, fantovskega odseka in dekliškega krožka. Že sama številna navzočnost priča, kako naše ljudstvo ceni in spoštuje svoje katoliške učitelje, saj dobro ve, kako sta duhovnik in dober učitelj najboljša prijatelja in voditelja našega kmečkega stanu. V imenu prosv. društva se je gospodični Šornovi prav lepo zahvalil za vso požrtvovalnost in delo pri tukajšnjem prosvetnem društvu, za katero jo je v znak priznanja premnogih zaslug v 10 letnem delovanju izvolilo za svojo častno članico ter ji podaril krasno diplomu g. predsednik Dolinšek. Nato se je v lepih besedah zahvalil tudi preč. g. župnik za vse delo pri Marijinem vrtcu in kot vzorni katoliški vzgojiteljici v šoli in pri kulturno-prosvetnih organizacijah. Kot voditeljici dekliškega krožka, katera je bila ves čas svojega službovanja na Brdu, se je zahvalila predsednica T. Grntal in ji v imenu krožka podarila lep kip škofa Slomška in vazo s slovenskim pušeljem. Za zasluge kot vrli in zgledni učiteljici se je zahvalil tudi predsednik občine g. Poznič, predsednik fantovskega odseka pa za vso pozornost in delo, prav posebno še za letošnji mladinski tabor na Brdu, ki je tako lepo uspel. Končno se je zahvalila v imenu bivših učencev zastopnica N. Kersnikova. Teško je bilo slovo od gospodične učiteljice, katero bomo zelo pogrešali. Neprecenljive so njene zasluge, ki jih je zadobila za naše društvo. V Slomškovem duhu je budila v naši mladini slovensko katoliško narodno zavest kot izvrstna voditeljica. Bila je vseh 10 let tudi vneta cerkvena pevka in nadvse dobra režiserka našega dramatičnega odseka. Z velikim veseljem in neumorno požrtvovalnostjo je vodila dekliški krožek, ki je postal po njenih zaslugah eden najbolj delavnih v okraju. Predvsem pa nas je zapustila kot vzorna učiteljica naše šolske mladine, katero je vzgajala s posebno ljubeznivo pozornostjo tudi izven šole, zlasti v Marijinem vrtcu, kateremu je na njeno pobudo nabavilo prosvetno društvo lansko leto lep nov prosvetni prapor, v veliko veselje otrok in tudi staršev.

Gđc. učiteljici je naše ljudstvo za vso izobrazbo naše mladine in tudi za ono, za katero je skrbela v izvenšolskem času v našem društvenem delovanju, kjer je žrtvovala ves svoj prosti čas, prav iz srca hvaležno.

Seveda pa je morala v dobi tukajšnjega 10 letnega službovanja od 1. avgusta 1928 do letos za svoje izvenšolsko udejstvovanje doživeti marsikatero neprijetno urico od strani ljudi, ki jim naših organizacij ni dosti mar. Zelim, da bi na novem službenem mestu imela mnogo sreče in božjega blagoslova v vsem nadaljnjem delu.

Groblje

V misijonski tiskarni izide te dni Misijonski koledar za leto 1939. Novi koledar je posvečen Japonski, ki je ena najbolj zanimivih misijonskih dežel in zbuja posebno v zadnjem času zaradi vojske na Kitajskem zanimanje vseh. V koledarju bo našel bralec vse, kar bi hotel vedeti o Japonski. Poleg tega je v koledarju zanimiva povest s slikami. Koledar je tudi sicer ves poln lepih slik z Japonskega. — Ob tej priliki opozorimo, da je začel z oktobrom izhajati nov letnik Katoliških misijonov z mnogimi poročili slovenskih misijonarjev. Tuji svet pa je zdaj začel pričakovati zanimiv roman iz Amerike z naslovom »Roparji na reki Misisipiju«. Vse našete reči dobite v Misijonišču v Grobljah. Dolžnost vsake krščanske družine je, da ima naročen tudi kak misijonski list.

Stranje

Namenil sem se, da naštejemo vam in vsemu svetu nekaj naših jubilejev, katere hočemo praznovati v prihodnjih dneh. Prvi naš jubilej bomo obhajali skupno z vso državo: to je dvajsetletnica Jugoslavije. Z njim skupno hočemo proslaviti petindvajsetletnico naše šole. L. 1913 se je začela pri nas redna šola, dotlej smo imeli le zasilno šolo, na kateri so poučevali tukajšnji duhovniki, deloma tudi organisti. Zadnji zasilni učitelj je bil pred petimi leti umrlj župnik Jos. Cegnar. V vseh 25 letih je imela naša šola le enega upravitelja v osebi g. Maksa Komana, dva veroučitelja, že imenovanega g. Cegnarja in sedanjega župnika, potem pa daljšo vrsto drugih učiteljev in učiteljic. Tretji jubilej pa bo obhajala naša župnija, namreč stoipetdesetletnico svojega obstoja. Ta jubilej bomo slovesno praznovali v nedeljo, dne 16. oktobra letošnjega leta. Prav tega dne l. 1788 so bile namreč Stranje s cesarskim odlokom izločene iz matere župnije kamniške in so postale samostojna lokalija in prav tega dne je bil imenovan za prvega dušnega pastirja v Stranjah razfranciški p. Bogomir (Godefrid) Znidaršič. Zato bomo to nedeljo opravili slovesno sv. mašo s slavnostnim govorom domačega župnika. Spodobilo bi se tudi, da bi prav

za to pomenljivo obletnico dobila župna cerkev z vsemi njenimi poslopji vred primerno vezilo in darilo v obliki letos že tolikokrat imenovane električne luči. Kaj se vam zdi, preljubi stranski župljani, ali bi ne bilo to lepo in tudi potrebno? Na delo! Saj je tudi že čas, da pridemo vstrec in korakamo skupaj z našimi sosedi. Več o domačem praznovanju cerkvenega jubileja še pozneje. — Pastirji na Veliki planini se radi pohvalijo, da je bilo ondi letos tekom enega meseca že dvanajst sv. maš. Prav želeli bi, da bi v prihodnjem letu Aljažev klub posvetil posebno pozornost tej planini. Planina je lahko dostopna in bo gotovo nedeljo za nedeljo blizu do sto ljudi pri maši.

Kamniško okrožje fantovskih odsekov

Ponovno opozarjamo vse fant. odseke našega okrožja, da se vrši okrožni občeni zbor v vsakem slučaju dne 9. oktobra. Občeni zbor se vrši v društvenem domu v Grobljah ob pol 10. uri dopoldne.

Odbor.

Po naših cerkvah

V oktobru bomo šli pa bolj malo na okrog. Na Šmarno goro bomo šli in pa v mekinjski samostan. Na obeh krajih bomo počastili Marijo, Kraljico sv. rožnega venca. Ali znate vsi moliti sv. rožni venec? Kakšno vprašanje! Skoro naravnost žaljivo. Oprostite, saj rad verjamem, da ga znate. Samo na eno reč vas bom pri tej priliki opozoril: mi preveč molimo na pamet, »na mašino«, sem mislil zapisati, preveč izgovarjamo same besede in premalo zraven mislimo in preiščljujemo. Pa ravno sv. rožni venec je tako lepa molitev za preiščljanje. Samo, če znate in poznate zgodbe sv. pisma? Takole sredi tega meseca bomo pa šli na Kolovec počastiti sv. Terezijo. Ob spominu na njeno veliko ljubezen do našega Gospoda Jezusa Kristusa bomo sami sebe vprašali, kako pa je kaj z

našo ljubeznijo do Jezusa. Ali gori, ali še brli, ali morebiti že ugaša in umira? Potem bomo pa šli še na Prapreče pri Lukovici, kjer bomo stopili pred oltar sv. evangelista Luka. Saj poznate tiste štiri može, ki jim pravimo evangelisti. Sv. Matej, Marka, Luka in Janez. To so tisti možje, ki so nam Jezusovo besedo ohranili in zapisali. Njih podobe ali slike vidite na naših prižnicah. Ker imamo v naši bližini samo enega zastopnika teh štirih častitljivih mož, se bomo v tej cerkvi zahvalili vsem štirim za zveličavno besedo Gospodovo, katero so oni v svoji ljubezni do Jezusa in do vsega sveta ohranili nam in vsemu svetu. Berite pridno sv. evangelij! Ali ga pa vsaj pridno poslušajte!

Ako potrebujete

**DOBRE PEČI
IN ŠTEDILNIKE**

oglasite se pri

FRANC ROSMAČU

**v Velik. Mengšu
(cesta na Kamnik)**

Dobite najboljše in najcenejše peči, izdelane od strokovnjakov, zato brez konkurence v delu in ceni. —

PROTI JAMSTVU TUDI NA ODPLAČILA

Posebej se priporočam župniščem in samostanom.

**TRGOVINA Z VINOM
AND. MEJAČ**

KOMENDA

**priporoča svojo veliko zalogo
vseh vrst namiznih
in špecijskih vin**

Turdka ustanovljena leta 1880.

Telefon interurban: Komenda št. 1

HRANILNICA IN POSOJILNICA

V KAMNIKU

registr. zadruga z neomejeno zavezo
(Šutna st. 22 - v lastni hiši)

HRANILNE VLOGE

obrestuje po dogovoru
do 5%.

Jamstvo presega večkratno vrednost vseh vlog.